

מסורת הש"ס

הניזקין פרק חמישי גיטין

תורה אור נז.

1. לא תרשע שלם וטבתם כל ימיהם דברים נג' 2. הלא אתה אלהים ונתתו ולא תצא אלהים בצבאותיה
3. בלע ארץ ולא תמל את כל נאות יעקב הר' בעברות מבצר בה יהודה הגיע לארץ חלל מסלקה ופליה
4. ואנכי אמרת אף אשיח בנים ואטון לך ארץ ומה נחלת עמי צבאות גוים ואמר אבי הקרא לי ונאמתי לא תשובי יימיהו ג יט וכן בארץ הצבי ורבות יבשלו ואכלו ימלטו מיד ארזם ומואב וראשית בני עמון וביאל יא מא שמוח את ירושלם וגילו בה כל אהבה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה ישיעיהו ס"י
6. ג' דע קצרי אכל כל קצו ישראל השיב אחד ימינו מפני איוב ויכער בעקב כאש להקה אכלה סביב: איכה ב

כבאי דפסקי אנפשיה. מיקלי ודדורי קיטמא: כשכבת זרע רופסת. מדה כנגד מדה שבעתמו המחיל העם לזנות אל צנות מולד: דאמר מר. בעירובין (דף כ"א:) וילף לה מולדג הכנה יגיעת כשרי המלעיג הכנה נידון ביגיעת כשר וקרא בדברי סופרים כמי ויותר מהמה בני החרים בדברי סופרים יותר מדברי מורה: נביאי האומות עובדי ע"ז. כלעם שהסינה נגלית עליו והרשע לדבר: טור מלכא. מדינה שמה הר המלך: ט"נפלו. בני המדינה היהודים עליהו דרומאי וממוניה: גונדא. גדוד: סוף כסא. ציהודים: איזדוקר. לשמות: עד דאספוי. לבני המלך: בליונא דגושפנקא. מי שהיה לו זורה בעצמו היה מכירה רחוק מל מן העיר למלכה הנרות: שחליים. מין מאכל הוא כמסכת ע"ז (דף כ"א:) סוף אפרא. הר המלך: משקריסו. דאמריתו ששים

רבות עירות היו צהר המלך והוא אינו מחזיק אפילו ששים רבוא קנים: גמדה. דעריי"ש בלע"ז כמו גמור מסאני (פסחים דף ק"א:) אין עורו מחזיק כשרו. משהפסע הוא כוון ואין יכול לחזור ולכסותו כי: דשמי' ליה. מה מעשיהם אם לדיקים אם רשעים: כארום ווארספו. מאותה העיר: שפטע. זולו ציירו ולא חשבו אלא נחגבר עליו: וחסר השער. נתיקרה המצודה: לזון צינה. שהוא דומה לשכנת זרע להוציא קול שגזלו על אשמו: סולד. דעריי"ש מתייבש ומגלד: שכנס זרע דוחס מן הסור. נכנס ונכלע כנגד ואינו מגלד: סורניסא. פי"ן: גנא. חופס: קרני מלחמה. ראשי גייסות חוקעי קרן ומתאספים אליהם בני צבאס: ושמה סאמר קרוכס סיפס. לים: כקטע יי"ס. שם מקום: ואמר דס. מהרזגי ביתר: ש

רותחת דאמר מר יוכל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת תא חזי מה בין פושעי ישראל לבניאי אומות העולם עובדי ע"ז תניא אמר רבי אלעזר בא וראה כמה גדולה כחה של בושה שהרי סייע הקב"ה את בר קמצא והחריב את ביתו ושרף את היכלו: אתרנגולא ואתרנגולתא חריב טור מלכא דהוו נהיגי כי הוו מפקי חתנא וכלתא מפקי קמייהו ותרנגולא כלומר פרו ורבו כתרנגולים יומא חד הוה קא חליף גונדא דרומאי שקלינהו מינייהו נפלו עליהו מחונהו אתו אמרו ליה לקיסר מרדו כך יהודאי אתא עלייהו הוה בהו ההוא בר דרומא קפין מילא וקטיל בהו שקליה קיסר לתאניה ואותביה אארעא אמר ריבוניה דעלמא כוליה אי ניתא לך לא תמסריה לההוא גברא לדריה ולמלכותיה בידיה דחד גברא אבשליה פומיה לבר דרומא ואמר י'הלא אתה אלהים ונתתנו ולא תצא אלהים בצבאותיה דוד גמי אמר הכי דוד אתמוהי קא מתמה על לבית הכסא אתא דרקונא שמטיה לכרכשיה ונת נפשיה אמר הואיל ואיתרחיש לי ניסא הא זימנא אישבקינהו שבקינהו ואול איזדוקר ואכלו ושחו ואדליקו שרגי עד דאיתחזי בליונא דגושפנקא ברחוק מילא אמר מיחדא קא חדו בי יהודאי הדר אתא עלייהו א"ר אסי תלת מאה אלפי שליפי סיפא עיילו לטור מלכא וקטלו בה תלתא יומי ותלתא לילוותא ובהך גיסא הלולי וחגני ולא הוו ידעי הני בהני יבלע ה' ולא חמל את כל נאות יעקב כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אלו ששים רבוא עיירות שהיו לו לינאי המלך בחר המלך דאמר רב יהודה אמר רב אסי ששים רבוא עיירות היו לו לינאי המלך בחר המלך וכל אחת ואחת היו בה כיוצאי מצרים חוץ משלשה שהיו בהן כפלים כיוצאי מצרים אלו הן כפר ביש כפר שיחליים כפר דכריא כפר ביש דלא יחבי ביתא לאושפזיא כפר שחליים שהיתה פרנסתן מן שחליים כפר דכריא אמר רבי יוחנן שהיו נשותיהן יולדות זכרים תחלה ויולדות נקבה באחרונה ופוסקות אמר עולא לדרי חזי לי ההוא אתרא ואפילו שיתין ריביותא קני לא מחזיק אמר ליה ההוא צדוקי לרבי חנינא שקורי משקריהו אמר ליה א"ר ארץ צבי כתיב בה מה צבי זה אין עורו מחזיק את כשרו אף ארץ ישראל בזמן שיושבין עליה רווחא ובזמן שאין יושבין עליה גמדה רב מנימין בר חלקיה ורב חלקיה בר טוביה ורב הונא בר חייא הוו יתבי גבי הדרי אמרי אי איכא דשמי' ליה מילתא מכפר סבניא של מצרים לימא פתח חד מינייהו ואמר מעשה בארום וארוסתו שגשבו לבין העובדי כוכבים והשיאום זה לזה אמרה לו בבקשה ממך אל תגע בי שאין לי כתובה ממך ולא נגע בה עד יום מותו וכשמת אמרה להן סיפרו לזה שפטפט ביצרו יותר מיוסף דאלו ביוסף לא הוה אלא חדא שענתא והאי כל יומא ויומא ואילו יוסף לאו בחדא מטה והאי בחדא מטה ואילו יוסף לאו אשתו והא אשתו פתח אידך ואמר מעשה ועמדו ארבעים מדיית בדינר נחסר השער מוריא אתה וברקו ומצאו אב ובנו שבאו על נערה מאורסה ביום הכפורים והביאום לבית דין וסקלום וזור השער למקומו פתח אידך ואמר מעשה באדם אחד שנתן עינו באשתו לגרשה והיתה כתובתה מרובה מה עשה הלך וזימן את שושבינו והאכילן והשקן שיכרן והשכיבן על מיטה אחת והביא לובן ביצה והטיל ביניהן והעמיד להן עדים וכא לבית דין היה שם זקן אחד מתלמידי שמאי הוקן וכבא בן בומא שמו אמר להן כך מקובלני משמאי הוקן לובן ביצה סולד מן האור ושכבת זרע דוחה מן האור בדקו ומצאו כדבריו והביאוהו לב"ד והלקוהו והגבוהו כתובתה ממנו א"ל אביי לרב יוסף ומאחר דהוו צדיקים כולי האי מאי טעמא איענוש א"ל "משום דלא איאבול על ירושלים דכתיב 'שמחו את ירושלם וגילו בה כל אוהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה: אשקא דריספק חריב ביתר דהוו נהגי כי הוה מתיליד ינוקא שחלי ארזא ינוקתא שחלי תורניתא וכי הוו מינסבי קייצי להו ועברו גננא יומא חד הוה קא חלפא ברתיה דקיסר אתבר שקא דריספק קצו ארזא ועיילו לה אתו נפול עלייהו מחונהו אתו אמרו ליה לקיסר מרדו כך יהודאי אתא עלייהו: ג'דע בחרי אף כל קרן ישראל א"ר זיידא א"ר אבהו א"ר יוחנן אלו שמונים [אלף] קרני מלחמה שנכנסו לכרך ביתר בשעה שלכדוהו והרגו בה אנשים ונשים וטף עד שהלך רמון ונפל לים הגדול שמא תאמר קרובה היתה רחוקה היתה מיל תניא רבי אלעזר הגדול אומר שני נחלים יש בבקעת ידים אחד מושך אילך ואחד מושך אילך ושערו חכמים שני חלקים מים ואחד דם במתניתא תנא שבע שנים בצרו עובדי כוכבים את כרמיהן מרמן של ישראל בלא זבל אמר

- 6) מלמד אהבת נשים לו יותר מדי חס מלכה נופי ושמתו, 3) כפיל: לשי"י, 3) נלסם, 4) חלמור, דיתו מלכה רופסת מלמד מלחמה לו דוחן ומשומלחו לו נסיה גם לשלם הכה, 7) וסריבין כ"א, 8) ונעלה יא ותי' מכות קרב ופיק ופי' ריה יב, 9) פשט ל: 10) וקחלת יב, 11) וס' 12) וס' נעל אחר דיה גונדא, 13) וכן כרסות מ:

לעני רש"י

דעריי"ש [דעריי"ש], דמחזיק החכמה, פי"ן, ארץ.

מוסף רש"י

אין עורו מחזיק את כשרו. שהעור סוף ונמך לאחר הפסע (בחוברת ק"ב).

